

Program realizacji WSDZ na rok szkolny 2025/2026

w Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Domasznie

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Program realizacji WSDZ

na rok szkolny 2025/2026

w Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Domasznie.

Domaszno wrzesień 2025 r.

Program Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego **w Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Domasznie** zakłada szereg działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru szkoły, zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Określa, podczas jakich zajęć oraz innych działań podejmowanych w oddziale przedszkolnym oraz w poszczególnych klasach szkół mogą być realizowane treści z zakresu doradztwa zawodowego określając te dla poszczególnych etapów edukacyjnych.

1. Podstawy prawne

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. i 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 maja 2004-9286/04.

- Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r. jako jedno z 6 głównych założeń wymienia zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. z dnia 19 czerwca 2001 r. z późn. zmianami).

1. Cel główny,

- orientacja zawodowa dla klas I-VI szkół podstawowych,
- działania w zakresie doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII
- przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia,
- kształcenie u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych,
- promocja kształcenia zawodowego

Cele szczegółowe

Uczniowie:

- poznają własne predyspozycje zawodowe – zainteresowania, uzdolnienia;
- rozwijają swoje umiejętności i kompetencje,
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń;
- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej;
- są zmotywowani do pracy na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego;
- posiadają informacje o zawodach;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu i szkoły;
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodoznawczej;
- są otwarci i przygotowani na wyzwania współczesnego świata.

Nauczyciele:

- wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu w określaniu indywidualnych profili;
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają decyzję zawodowo – edukacyjną swoich uczniów;

- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów;
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- znają problematykę rozwoju zawodowego dziecka;
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych;
- angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy).

1. Metody i formy realizacji

- poradnictwo,
- pogadanki, prelekcje,
- indywidualne rozmowy,
- prezentacje,
- metody aktywizujące – warsztaty, dramy - inscenizacje, odgrywanie ról, burza mózgów, dyskusja,
- gry i zabawy interakcyjne,
- testowe – kwestionariusze, ankiety,
- metody audiowizualne – filmy, prezentacje multimedialne,
- metody plastyczne – plakaty, plany, schematy,
- wycieczki i wyjścia.
- porady indywidualne,
- poradnictwo grupowe,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- wyjścia do placówek współpracujących ze szkołą,
- warsztaty grupowe,
- tablica informacyjna,
- informatory, broszury,
- informacje o zawodach,
- współpraca z instytucjami zewnętrznymi,
- konkursy,

- nowoczesne środki przekazu informacji - nowe technologie, Internet,

Realizacja zadań wynikających z programu obejmuje ogół działań zaangażowanych podmiotów: specjalistów, wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców i instytucji zewnętrznych. Zakres działań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, omawianych treści oraz podstawy programowej.

W klasach I-VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

W klasach VII i VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;

W szkole realizacja treści związanych z doradztwem zawodowym, odbywa się także w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy, oraz na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem.

1. Przewidywane rezultaty i efekty kształcenia

Oczekuje się uzyskania następujących efektów:

- uczeń zna swoje mocne strony,
- uczeń zna swoje zainteresowania,
- uczeń potrafi określić, czym zajmują się osoby pracujące w różnych zawodach,
- uczeń potrafi określić, w jaki sposób można zdobyć konkretne zawody,
- uczeń ma pozytywną postawę wobec aktywności zawodowej, uznaje ją za ważną,
- uczeń wie, jakie cechy charakteru sprzyjają podjęciu aktywności zawodowej,
- trafny, przemyślany wybór szkoły.

W zakresie wiedzy uczniów:

- posługuje się pojęciami związanymi z tematyką rynku pracy, kwalifikacji zawodowych;
- identyfikuje swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe;
- wyjaśnia zależności pomiędzy zainteresowaniami a wyborem zawodu;
- wymienia umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

W zakresie umiejętności uczniów:

- rozwija swoje zainteresowania;
- wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu doradztwa zawodowego, aby trafnie określić swe predyspozycje, zdolności, umiejętności;
- samodzielnie lub z pomocą doradcy planuje dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno-zawodowego.

W zakresie kompetencji społecznych uczniów:

- skutecznie współpracuje z kolegami w zespole;
- przyjmuje twórczą i refleksyjną postawę wobec przekonań oraz sposobu postępowania innych ludzi;
- rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

1. Ocena umiejętności ucznia – ewaluacja programu.

- indywidualne rozmowy,
- wywiady,
- sprawozdania wychowawcy,
- obserwacje,

1. Treści programowe

Treści z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego są realizowane w szkole podczas lekcji przedmiotowych, godzin wychowawczych oraz zajęć pozalekcyjnych.

Działania i treści w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Działania i treści programowe w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Program realizacji WSDZ na rok szkolny 2024/2025

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III:

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

1. I opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- I .2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- I .3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- I .4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- I .5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2. I odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń: 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1. I określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZES CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia, jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Lp.	Zadanie	Realizator	Termin	Uwagi
1.	Przygotowanie i zapoznanie rady pedagogicznej z Programem WSDZ na rok szkolny 2024/2025	zespół ds. WSDZ koordynator	wrzesień	
2.	Współpraca nauczycieli ze specjalistami	nauczyciele pedagog	cały rok szkolny	psycholog, pedagog, doradca zawodowy z PPP.
3.	Współpraca z instytucjami wspierającymi WSDZ	koordynator WSDZ	cały rok szkolny	PPP Urząd Gminy.
4.	Realizacja tematyki z zakresu doradztwa zawodowego na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (przeprowadzenie lekcji przedmiotowych, godzin wychowawczych i zajęć z przedmiotu doradztwo zawodowe).	nauczyciele przedmiotowi nauczyciele wychowawcy nauczyciel przedmiotu	cały rok szkolny	realizacja zgodnie z przedstawionymi powyżej Treściami programowymi z zakresu doradztwa zawodowego dla danej klasy.

5.	Wizyty zawodoznawcze	wychowawcy klas koordynator	cały rok szkolny	poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowane u pracodawców.
6.	Organizacja spotkań z przedstawicielami ciekawych zawodów	wychowawcy klas koordynator	cały rok szkolny	poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowane w szkole.
7.	Organizacja spotkań ze szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe	wychowawcy klas nauczyciele przedmiotowi koordynator	cały rok szkolny	
8.	Diagnozowanie mocnych stron, uzdolnień, potrzeb i predyspozycji uczniów	nauczyciele specjaliści	cały rok szkolny	
9.	Udział w spotkaniach organizowanych przez koordynatora poradni psychologiczno-pedagogicznej	poradnia PPP	wg potrzeb	dla nauczycieli, wychowawców.
11.	Poszerzenie wiedzy w zakresie doradztwa zawodowego	koordynator WSDZ zainteresowani nauczyciele	zgodnie z planem	udział w konferencjach, szkoleniach.
12.	Organizowanie porad, konsultacji dla uczniów, rodziców, nauczycieli	koordynator WSDZ	cały rok szkolny	zgodnie z potrzebami.

13.	Rozwijanie aktywności uczniów w ramach Samorządu Uczniowskiego	opiekun Samorządu Uczniowskiego	cały rok szkolny	wspomaganie przeprowadzania zajęć, zapraszania rodziców na spotkania, inne inicjatywy, (idea wolontariatu, drobnych prac, itp.).
14.	"Dzień z zawodem w mojej klasie"	wychowawcy	cały rok szkolny	np. sporządzenie katalogu zawodów, które chcieliby poznać uczniowie, przygotowanie wypracowania lub prezentacji o wybranym zawodzie, itp.
16.	Organizacja szkolnych konkursów	koordynator nauczyciele wychowawcy	wg potrzeb	
17.	Psychoedukacja rodziców w obszarze doradztwa zawodowego	doradca zawodowy z PPP		zgodnie z potrzebami.
18.	Działania ewaluacyjne	WSDZ koordynator	czerwiec	pozyskanie i opracowanie danych do ewaluacji programu, pozyskanych z ankiet, indywidualnych rozmów, wywiadów, sprawozdań obserwacji, itp.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego zatwierdzono uchwałą dnia 15 września 2025 r.